

předpisu. Přidržíme se toho, co o poměru našich soudů k říšskoněmeckému způsobu výkladu právních předpisů uvádí Pužman (Právní praxe, roč. III., str. 177—178), nemůžeme než teoreticky trvati na názoru nejvyššího soudu pod č. j. R I 446/39. Bude na úřadech říšskoněmeckých, chtějí-li dosíci urychleného vydání soudních deposit komisařským a obdobným správcům, aby použili čl. 5, odst. 5 výnosu č. 75/39 Sb. a suplovali odkaz našich soudců na pořad práva svým příkazem k vydání deposita takovému správci.

Na tomto stanovisku nemůže nic změnit ani to, co uvádí nejnověji Dr. Ladislav Hanuš v Soudcovských Listech (seš. 4, str. 94—95, seš. 5, str. 116—118).

Jest mu sice dáti za pravdu, že není dnes pochybnosti, kdo má nárok na t. zv. židovské depositum; ale to nás nepřesvědčuje o tom, jakým druhem řízení jest o tom rozhodovati. I jiná rozhodnutí řízení sporného jsou na místě, ač jest zcela jasno, kdo má právo: stačí, že druhá strana toto sebe jasnější právo popírá a zákon nepřikazuje věc výslovně do řízení nesporného. Že takovýmto výslovným přikázáním není citovaný dopis říšského protektora, plyne již ze způsobu jeho publikace, jež se stala pouze docela interní cestou. Proto v tomto směru nás uvedený článek nepřesvědčil. Vycházíme z toho, co uvedl Dr. Pužman o výkladu právních předpisů autonomními orgány za nových poměrů v Právní praxi I. c., musíme trvati i nadále na výkladu, že přes odpor účastníků může »židovské« depositum komisařskému správci vydati jen soudce sporný. Jiří Cerman.

Vyhledávací zásada v opravném řízení rozlukovém.

Vyhledávací zásada platná v rozlukovém řízení podle § 10 nař. min. sprav. č. 283/1897 ř. z. se projevuje

v opravném řízení jednak přípustností novot v určitých směrech, jednak tím, že opravné stolice, zejména i dovolací soud, jsou oprávněny přezkoumati skutkovou stránku sporu i s jiných hledisek, než-li s hlediska vadnosti odvolacího řízení (§ 503 č. 2 c. ř. s.) a rozporu se spisy (§ 503 č. 3 c. ř. s.). Základem praxe našeho nejvyššího soudu o přípustnosti novot je rozh. č. 1626 Sb. n. s., v němž byl vysloven zcela všeobecně právní názor, že v řízení o rozluku a neplatnost manželství pro soukromoprávní překážky připouštějí se v opravném řízení novoty bez ohledu na předpis § 482 c. ř. s., pokud se vztahují k důvodu neplatnosti nebo rozluky, jenž byl uplatňován v první stolici. Podle tohoto rozhodnutí však platí zákaz novot pro otázku viny na rozluce. Stejně všeobecně bylo v rozh. č. 11.348 Sb. n. s. vysloveno, že v rozlukovém řízení jsou i opravné stolice oprávněny podle volného uvážení samostatně posouditi, zda důkazy provedenými v první stolici jsou odůvodněna zjištění rozhodná pro posouzení sporu i bez provedení nových, v opravných stolicích nabízených důkazů, vztahujících se na uplatňované rozlukové důvody (hodnocení důkazů). Zásady vyslovené v rozh. 1626 a 11.348 Sb. n. s. byly v novější a poslední judikatuře nejvyššího soudu podstatně omezeny, pokud se týče vymezeny. Tak bylo v rozh. č. 14.192 Sb. n. s. vysloveno, že v rozlukovém řízení neplatí zákaz novot v opravném řízení, jde-li o zjištění, zda uplatňovaný a nižšími stolicemi uznávaný rozlukový důvod je opodstatněn. Zákaz novot však platí, uplatňují-li se nové skutečnosti, jimiž má býti rozlukový důvod dokazován. Lze tedy uváděti novoty jen v odvolání a v dovolání proti rozsudku, jímž bylo uznáno na rozluku manželství. Tento právní názor se opírá o ustanovení § 10 uved. nař. min., v němž je sice vy-

sloveno, aby uplatňované důvody byly přísně zkoumány, mimo to však též, aby platné manželství bylo vzato proti každému svévolnému odporu z úřední moci v ochranu. Vyhledávací zásada v rozlukovém řízení nemá proto dopomáhati k rozluce. Z téhož důvodu byla přípustnost výtky hodnocení důkazů v řízení dovolacím omezena jen na ony spory, v nichž byla odvolacím soudem vyslovena rozluka manželství (srovn. rozh. 17.570 Sb. n. s.).

Frant. Bauer.

Uznání části žalobního nároku a útraty sporu.

V mnohých sporech, v nichž jde jen o výši zažalovaného nároku (pohledávky), dochází k částečnému uznání, t. j. k jeho uznání do určité výše podle §§ 391 a 395 c. ř. s.

Zejména ve sporech o náhradu škody, byl-li důvod žalobní uznán nebo bylo-li o jeho existenci pravoplatně rozhodnuto, uznává často žalovaný zažalovanou škodu (bolestné, škodu věcnou, ušlý výdělek) do určité výše.

Jaký to má vliv na útraty sporu?

V praxi jest zastáván někdy názor, že takovéto částečné uznání výše zažalovaného nároku nemá po stránce útratové žádného významu, a že by žalovaný k uvarování se dalších procesních útrat musil uznávanou částku také skutečně zaplatiti nebo alespoň za zákonných podmínek na soudě složiti.

Toho však není třeba.

Neboť uznání ve sporu ve smyslu §§ 391 a 395 c. ř. s. sice neodstraní nadále sám důvod žalobního žádání, tak jako placení nebo soudní uložení, nicméně uznáním doznává podstatné změny stav procesu. Je totiž procesním účinkem takového uznání, že se jím věc stává zralou k rozhodnutí, pro něž jest toto uznání bez dalšího plně dostačujícím pod-

kladem, takže jest zbytečno jakékoliv další řízení (§ 395 c. ř. s.).

Byl-li pak nárok uznán jen částečně, jak shora předpokládáno, stává se takto zralou k rozhodnutí uznaná část sporného předmětu a jest ohledně ní možno vynést částečný rozsudek na základě uznání (§ 391 c. ř. s.).

Rozdíl mezi oběma případy jest pouze v tom, že na prvním místě zmíněný rozsudek pro uznání je možno vynést toliko na návrh žalobců (§ 395 c. ř. s.), kdežto částečný rozsudek pro uznání také bez takového návrhu (§ 391 c. ř. s.). Dále, v prvém případě musí soud návrhu vyhověti vždy, zatím co vynesení částečného rozsudku pro uznání jest ponecháno volné úvaze soudcové (§ 391 c. ř. s.).

Byl-li pak takovýto částečný rozsudek pro uznání neprodleně vyneseno, ať již k návrhu nebo bez něho, dostane se žalobci útrat dle uznaného punkta, neboť byly k jeho účelnému vydobytí zajisté nutné. Spor pak bude dále veden jen ohledně zbývajících částí nároku a proto bude o ostatních útratách rozhodnuto podle výsledku zbývajících částí sporu kontradiktorně rozhodované, a tudíž ovšem také podle punkta tohoto kontradiktorního rozhodnutí.

Žalobce ovšem vynesení onoho částečného rozsudku navrhovati nemusí, nebo takovémuto žalobcovu návrhu nemusí býti vyhověno (protože jest snad v daném případě procesně hospodárnější rozhodnouti rozsudkem jediným).

Tím však nemůže býti v žádném případě zmařen zmíněný procesní účinek, jež takové uznání sebou přináší, takže ani tu není spor nadále o celou původní pohledávku, když uznaná část je zralá k rozhodnutí a tedy již mimo spor, nýbrž toliko o část zbývajících.

Nelze proto po takovémto částečném uznání pokládati další žalobcovy útraty za nutné k účelnému